

Foto: Robin Utrecht

SVG Jaarplan Verslavingsreclassering 2021

SVG verslavings
reclassering GGZ

Inleiding

Als één van de drie reclasseringsorganisaties bedient de SVG een specifieke doelgroep: justitiabelen bij wie het delictgedrag voortkomt uit een verslaving, psychiatrische aandoening, laagbegaafdheid of een combinatie van deze factoren. Van alle mensen die met het strafrecht in aanraking komen is een substantieel deel (naar schatting tussen de 40 en 60%) laagbegaafd en kampt een groot deel met psychiatrische problematiek en verslaving. Het inzetten van de juiste interventies om deze specifieke SVG doelgroep te bewegen tot een delictvrij bestaan, vergt specifieke deskundigheid. Deskundigheid die de SVG als geen ander in huis heeft. Niet voor niets is de SVG geworteld in twee werelden: die van straf én zorg. Onze missie is daarom ook 'reclasseren met zorg'.

In november 2020 heeft de minister voor Rechtsbescherming een nieuwe visie op reclasseren gepresenteerd. De visie heet 'grenzen stellen & krachten benutten' en gaat uit van 5 pijlers:

- kwalitatief emanciperen: de reclassering is de uitvoerder van bevolen vrijheidsbeperking;
- eenheid in verscheidenheid: meer benutten afzonderlijke kracht reclasseringsorganisaties;
- bevlogen vrijwilligers: inzet vrijwilligers wordt uitgebreid;
- in de bak aan de bak: duidelijkere positie reclassering in de gevangenis;

- lokale verbinding: reclasseringswerk wordt verrijkt door lokale verbinding.

Voor de SVG is deze nieuwe visie een belangrijke steun in de rug bij het uitdragen van onze specifieke deskundigheid voor specifieke doelgroepen.

Focus 2021

Ook 2021 zal een jaar worden waarin COVID-19 een zwaar stempel drukt. De wereldwijde pandemie heeft er afgelopen jaar voor gezorgd dat we een groot deel van onze energie hebben moeten richten op het zo goed mogelijk continueren van onze primaire taak. Dat heeft ook gemaakt dat we een aantal voornemens uit ons jaarplan 2020 niet hebben kunnen realiseren. Omdat we naar verwachting een groot deel van 2021 te maken blijven houden met beperkingen zetten we een aantal eerdere voornemens in de ijskast, en richten we ons op doelen waarvan we verwachten dat we deze, ondanks de huidige omstandigheden, wél kunnen realiseren. De ontwikkeling van een MD programma, het SVG specifieke curriculum en het beleid t.a.v. fysieke veiligheid pakken we weer op als de omstandigheden waaronder we ons werk kunnen doen zijn genormaliseerd.

Daarnaast is het zo dat de 3RO sterk in beweging is, onder meer als gevolg van de nieuwe visie van de MRB.

Deze beweging zal leiden tot het herbronnen van onze onderlinge samenwerking. Het vorm en inhoud geven aan de nieuwe onderlinge verhoudingen vraagt focus en gerichte energie.

Kenmerkend voor de SVG is onze realisatiekracht.

Liever een paar dingen goed dan veel dingen half.

In dit jaar plan formuleren we daarom een relatief beperkt aantal doelen. Maar wel doelen waar we ons écht aan committeren en die haalbaar zijn onder de huidige bijzondere omstandigheden.

In 2021 richten we ons op:

1. Strategie

In 2021 wordt vorm en inhoud gegeven aan de nieuwe visie van de MRB, inclusief de betekenis daarvan voor de onderlinge samenwerking van de 3RO voor zowel het primair proces als de ondersteunende processen.

2. Primair proces

De aandacht voor methodisch werken staat ook in 2021 hoog op de agenda. Daarbij zetten we opnieuw in op twee verschillende elementen van methodisch handelen die het werken en denken in reclasseringstrajecten ondersteunt:

1. Besluitvormingsproces.
2. Gebruik van instrumenten.

3. *Bedrijfsvoering*

- Kostprijsonderzoek.
- Nieuw samenwerkingsmodel 3RO.

4. *Ontwikkeling en beleid*

- Implementatie wet Straffen en Beschermen.
- Verkenning mono light rapportages.
- Herstelgerichte werkstraf.
- Invoeren trajectindicaties.
- Alcohol en verkeer.
- Ervaringsdeskundigheid.

Deze vier punten worden in het hiernavolgende verder uitgewerkt. Lopende 3RO projecten, zoals Aanpak Huiselijk Geweld, Intensivering samenwerking DJI – 3RO en Vrijwilligers worden in dit plan buiten beschouwing gelaten, omdat deze onderwerpen weliswaar belangrijk, maar niet specifiek SVG zijn. Ook projecten die eerder zijn gestart en doorlopen in 2021 worden niet meer apart benoemd, omdat de inhoud daarvan inmiddels als bekend wordt verondersteld. Het gaat hier om het project LVB, de Alcoholmeter en het door ons consortium uitgevoerde onderzoek.

De Golden Rules van de SVG

In 2020 hebben de leidinggevenden van de SVG 7 'Golden Rules' geformuleerd. Dit vanuit de behoefte om als 10 instellingen op te treden als één 'club', met eigen clubregels. Ook in 2021 en verder zullen deze Golden Rules een ondersteunend richtsnoer zijn voor ons handelen. Daarmee stralen we verbondenheid uit en een gedeelde ambitie waar het de kwaliteit van ons werk betreft:

1. Binnen iedere instelling is het gestructureerde professionele oordeel de basis van ons werk.
2. Ononderbroken trajecten zijn instellingsoverstijgend.
3. Iedere SVG instelling biedt haar medewerkers voldoende ruimte voor ontwikkeling en reflectie.
4. Als SVG implementeren we eerst wat we afgesproken hebben voordat we iets nieuws bedenken.
5. Innovaties moeten passen bij het specifieke profiel van onze organisatie.
6. Iedere SVG instelling waarborgt een (fysiek) veilige werkomgeving voor haar medewerkers.
7. Iedere SVG instelling draagt de Verslavingsreclassering uit via de eigen website en intranet.

Deze Golden Rules komen terug in de voor 2021 gedefinieerde speerpunten.

Ambitiepad SVG 2021

'Golden rules'

Huidige situatie

Profilering

- Kwaliteit en professionaliteit**
- Methodisch werken
  - MD traject
  - SVG specifiek curriculum
  - (Fysieke) veiligheid medewerkers

Kennis en innovatie

Ambitie

1. Strategie

In 2021 geven de 3RO samen met het departement en opdrachtgevers OM en DJI vorm en inhoud aan de nieuwe visie van de MRB. In de 1e helft van 2021 wordt in diverse werkgroepen gewerkt aan het aanscherpen van de profielen van de drie reclasseringsorganisaties en de betekenis daarvan voor de verdeling van cliënten over de 3RO en de wijze waarop deze verdeling zal worden uitgevoerd.

De SVG claimt de doelgroep die één of meerdere van de volgende kenmerken bezit: verslaafd, lijdend aan een psychiatrische stoornis of LVB. Die doelgroep claimen we vanwege onze specifieke expertise én vanwege ons achterland, waar een waaier aan voorzieningen aanwezig is waar cliënten tijdens of na afloop van de justitiële titel een beroep op kunnen doen.

Die claim zullen we de komende periode (2021 en verder) moeten verstevigen. Onder meer door ervoor te zorgen dat de kennis van onze reclasseringswerkers op het gebied van verslaving, psychiatrie en LVB aantoonbaar aanwezig is. Maar ook door ervoor te zorgen dat de verbinding tussen het zorgdeel en het reclasseringsdeel van onze instellingen wordt verstevigd. In het visietraject met 3RO, departement en opdrachtgever buigen we ons in de 1^e helft van 2021 over het WAT. Met bestuurders, leidinggevenden en medewerkers buigen we ons over het HOE.

2. Primair proces

Methodisch werken

Aan de basis van professionaliteit en methodisch handelen ligt methodisch werken conform het gestructureerd professionele oordeel; het onderbouwd en beredeneerd tot een afgewogen besluit komen, waarbij de wijze waarop het besluit tot stand is gekomen en de inhoudelijke onderbouwing daarvan terug te vinden is in het dossier.

Voor 2021 zetten we opnieuw in op twee verschillende elementen van methodisch handelen die het werken en denken in reclasseringstrajecten ondersteunt:

1. Besluitvormingsproces.
2. Gebruik van instrumenten.

Besluitvormingsproces

Reclasseringswerkers maken veelvuldig afwegingen op basis waarvan zij vervolgacties definiëren. Het is niet eenvoudig dit soort processen te protocolleren of standaardiseren, daar de kracht van de SVG zit in het leveren van passend maatwerk voor onze specifieke doelgroep. Passend maatwerk vraagt soms om interventies buiten de geijkte paden van het reclasseringswerk. De vraag of een besluit tot het inzetten van een specifieke interventie juist is en in welke gevallen kan alleen beantwoord worden als het besluit onderbouwd is en deze onderbouwing ook is

vastgelegd. Dit maakt het reclasseringsproces navolgbaar voor de verschillende werkers die bij de verschillende fases van uitvoering betrokken zijn, en ook voor de cliënt en de opdrachtgevers.

In 2021 voeren we de volgende acties uit:

A. *Formuleren en uitwerken van een golden rule verantwoord beslissen*

Als Golden Rule werken we uit wat het inhoudt te werken conform het gestructureerd professionele oordeel. De inzet is dat dit medewerkers binnen SVG reclassering handvatten geeft om eigen besluiten te nemen binnen gestelde kaders.

B. *Het verder uitwerken van intercollegiaal overleg als reflectiemiddel*

Het nemen van een verantwoord en afgewogen besluit vergt zowel het zoeken van informatie en het verifiëren hiervan als het toetsen van je eigen inzichten aan instrumenten en peers. Hiertoe vindt onder andere intercollegiaal overleg plaats. In 2020 is geïnventariseerd op welke wijze intercollegiaal overleg plaatsvindt binnen de verschillende instellingen. Op basis van deze informatie besluiten we in 2021 in gezamenlijkheid wat we als SVG standaard in willen zetten daar waar het gaat om intercollegiale toetsing en reflectie. Het doel hiervan is

het versterken van de kwaliteit van de besluitvorming en het ondersteunen van het werken in integrale, continue en duurzame trajecten.

Acties:

- o Het verder uitwerken van de inventarisatie.
- o Terugkoppelen hiervan op LSD.
- o Komen tot plan- en besluitvorming.
- o Het definiëren van niet vrijblijvende afspraken ter uitwerking van de Golden Rule het gestructureerd professionele oordeel.

Gewenst resultaat eind 2021:

- o Gedeelde Golden Rule m.b.t. verantwoord beslissen die door zowel leidinggevend en werkers wordt omarmd en uitgevoerd.
- o Gedeelde visie met betrekking tot intercollegiaal overleg leidend tot meer eenduidigheid in het toepassen hiervan over instellingen heen en een platform om van elkaar te kunnen leren.

Actiehouders:

Een gezamenlijke werkgroep bestaande uit leidinggevend en medewerkers van het landelijke bureau.

Gebruiken van instrumenten

Voor het beredeneerd en onderbouwd komen tot beslissingen is het gebruik van wetenschappelijk gevalideerde instrumenten onontbeerlijk, in combinatie met de kennis en kunde van de reclasseringswerker – ook wel het gestructureerd professionele oordeel. We gebruiken 2021 om het gebruik van een aantal instrumenten te verstevigen, te weten de RISC in advies en toezicht (met alle geïntegreerde risicotaxatie instrumenten voor de delicten waarop ze van toepassing zijn) en de SCIL. Het gebruik hiervan wordt gemonitord op basis van gebruikersdata. In 2021 zal de validatie van de RISC afgerond worden. De aanbevelingen en conclusies zullen onderwerp van gesprek zijn.

Acties:

- Het op basis van SIBA rapportages monitoren van het gebruik van geïntegreerde risicotaxatie instrumenten.
- Het trekken van inhoudelijke steekproeven als onderdeel van het aangepaste controleprotocol. Daarbij wordt steekproefsgewijs onderzocht of er een RISC of SCIL is afgenomen en, in de gevallen waarin er geen RISC of SCIL is afgenomen waar dit wel was aangewezen, of daar valide argumenten voor bestaan.
- Het bespreken van de uitkomsten van de SIBA rapportages en de bevindingen van de steekproeven tijdens de LSD.
- Het bespreken van de uitkomsten binnen de teams en het zo nodig actie ondernemen op basis van de bevindingen. Daarbij is de inhoud leidend en niet de aantallen of percentages.
- Bespreken validatie RISC en daaruit voortkomende acties en verder verstevigen van het gebruik van de RISC.

Gewenst resultaat eind 2021:

- Een verbetering van de kwaliteit van het reclasseringswerk door een betere onderbouwing door het inzetten van instrumenten daar waar geëigend.
- Een toename van het aantal afgenomen SCIL's, waarbij gestreefd wordt naar een inzet van dit instrument die past bij onze doelgroep, uitgaande van de schatting dat tussen de 40 à 60% van onze doelgroep laagbegaafd is.

Actiehouders:

- Het landelijk bureau is verantwoordelijk voor het aanleveren van de SIBA rapportages en de resultaten van de steekproeven.
- Landelijk bureau en managers bespreken deze informatie tijdens de LSD bijeenkomsten.
- Het landelijk controleteam is verantwoordelijk voor het trekken van de steekproeven als onderdeel van het aangepaste controleprotocol.
- De leidinggevenden zijn verantwoordelijk voor het bespreken van de resultaten binnen de teams en het sturen op de inzet van instrumenten in de gevallen waarin dit noodzakelijk is.

3. Bedrijfsvoering

In 2021 gaat op het gebied van bedrijfsvoering de aandacht uit naar de volgende twee onderwerpen.

Kostprijsonderzoek

In 2021 hebben de 3RO en het departement gezamenlijk gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw bekostigingsmodel. Dit was nodig omdat het bekostigingsmodel van de reclassering onvoldoende aansloot bij het prognosemodel voor de strafrechtketen als geheel, waardoor de aansluiting tussen de door ons uitgevoerde activiteiten en de daarvoor te ontvangen vergoeding lastig te maken was. Dit nieuwe model is op 1 januari ingevoerd. Naast een nieuw bekostigingsmodel is er echter ook een nieuw kostprijsmodel nodig. De oude kostprijzen dateren van 2009 en zijn allang niet meer up to date. In 2021 zal aan reclasseringswerkers van alle drie de RO's worden gevraagd om gedurende een bepaalde periode alle activiteiten vast te leggen die nodig zijn om een advies, toezicht, EC of werkstraf uit te voeren. Daarnaast wordt er een aantal expertsessies georganiseerd. Voor de SVG worden medewerkers van Fivoor, Tactus en Novadic Kentron (en mogelijk Inforsa) gevraagd aan dit onderzoek deel te nemen. Het nieuwe kostprijsmodel moet in de zomer van 2021 worden opgeleverd, zodat de instellingen nog voldoende tijd hebben het nieuwe model te implementeren voordat het per 1 januari 2022 van kracht wordt.

Acties:

- Tijdschrijven.
- Deelnemen aan expertsessies.
- Deelnemen aan projectgroep.
- Inbrengen van deskundigheid (zowel beleidsmatig als inhoudelijk als financieel).

Gewenst resultaat eind 2021:

- Nieuwe kostprijzen per product (en wellicht per RO) die recht doen aan de door de SVG geleverde inspanning.

Actiehouders:

- Reclasseringswerkers (tijdschrijven).
- Managers (deelnemen aan projectgroep en inbrengen deskundigheid).
- Landelijk bureau (idem).

Nieuw samenwerkingsmodel 3RO

Als vóór de totstandkoming van de nieuwe visie van de MRB waren de 3RO met elkaar in gesprek over een gezamenlijke visie op reclasseren en de reclassering, en de betekenis daarvan voor de manier waarop we onderling met elkaar samenwerken. Als 3RO delen we een aantal voorzieningen, zoals instroompunten, IRIS en de Reclasseringsacademie. De nieuwe strategie waarin meer ruimte is voor een eigen

profiel kan er mogelijk toe leiden dat ook de wijze waarop de ondersteunende processen zijn ingericht veranderen. Op dit moment (januari 2021) is er nog geen zicht op de inhoud van deze mogelijke veranderingen. De gewenste situatie wordt momenteel in kaart gebracht door de 3RO directie.

Acties:

Het opnieuw ontwerpen van de samenwerkingsrelaties waar het de ondersteunende processen betreft. Deze nieuwe ondersteunende structuur is volgend op de uitkomsten van het 3RO strategietraject. Te onderzoeken onderwerpen zijn de instroompunten, primair processysteem, managementinformatie, Reclasseringsacademie, audits, onderzoek, inzet beleidscapaciteit/projecten, communicatie, achterwacht. Vooruitlopend op de resultaten van dit onderzoek wordt momenteel een business case opgesteld naar de ontvlechting van de kantoorautomatisering van de SVG en RN.

Gewenst resultaat eind 2021

Een samenwerkingsmodel dat gebaseerd is op bewuste keuzes en heldere afspraken. Samen waar nodig, zelfstandig waar mogelijk.

Actiehouders:

- Directeur SVG (ontwerp).
- Landelijke bureau en leidinggevenden (inbrengen deskundigheid en klankbord).
- Bestuurders (beslissers).
- Hoofden I&A instellingen (ontvlechting KA).

4. Ontwikkeling en beleid

Implementatie wet Straffen en beschermen

Per 1 mei 2021 treedt de wet Straffen en Beschermen (wet S&B) in werking. Deze nieuwe wet leidt tot wijzigingen in de Penitentiaire beginselenwet en het Wetboek van Strafrecht ten aanzien van de detentiefasering. Een belangrijke wijziging is dat de Vi periode aanzienlijk wordt verkort. Onder het huidige regime gaat een gedetineerde met Vi als hij er 2/3 van zijn straf op heeft zitten. Onder de nieuwe wet wordt de Vi maximaal 2 jaar. Dat betekent dat de periode die benut kan worden om de gedetineerde op een goede manier te re-integreren in de samenleving een stuk korter is dan voorheen. Om deze beperkte periode zo goed mogelijk te benutten is het belangrijk dat de interventies van de reclassering naadloos aansluiten bij de specifieke problematiek van de Vi gestelde. Om dat te bewerkstelligen wordt er een 3RO triagepunt ingericht waar de nieuwe Vi zaken verdeeld gaan worden op basis van problematiek van de Vi gestelde.

Dit triagepunt wordt bemenst door inhoudelijk deskundigen uit alle drie de RO's, die daartoe intensief zullen samenwerken met de Centrale voorziening voorwaardelijke invrijheidsstelling (CVv.i) van het OM. De verdeling vindt plaats op inhoudelijke gronden. Gekeken wordt welke RO de meest passende deskundigheid in huis heeft om ervoor te zorgen dat de betreffende Vi gestelde zo goed mogelijk wordt voorbereid op een definitieve terugkeer in de

samenleving. De 3RO ontwikkelen daartoe een gezamenlijk wegingskader op grond waarvan deze afweging kan worden gemaakt. Daarbij moet een goed evenwicht worden gevonden tussen veiligheid en autonomie. Indien de drie inhoudsdeskundigen er samen niet uit komen kunnen zij zich wenden tot een begeleidingscommissie onder voorzitterschap van de SVG. Na invoering van de wet S&B zal deze werkwijze gedurende een jaar worden beproefd, waarbij het aanvankelijk gaat om geringe aantallen.

Acties:

- Het inrichten van een 3RO instroompunt exclusief voor Vi.
- Het bemensen van dit instroompunt.
- Het opstellen van een wegingskader op grond waarvan een Vi gestelde kan worden toebedeeld aan de RO wiens deskundigheid het beste aansluit bij de problematiek van de cliënt.
- Het inrichten van een 3RO begeleidingsgroep die de inhoudelijke deskundigen kan bijstaan in het besluitvormingsproces.

Gewenst resultaat eind 2021:

Hoewel de pilot doorloopt tot mei 2022 wordt verwacht dat eind 2021 voldoende beeld bestaat van de werking van deze constructie, zodat in 2022 het besluit kan worden genomen deze werkwijze al dan niet te verheffen tot staande praktijk.

Actiehouders:

- o Hoofd beleid (ontwerp en voorzitter begeleidingscommissie).
- o Inhoudsdeskundige Vi.

Een andere consequentie van de nieuwe Wet S&B is dat de reclassering sterker aansluiting moet zoeken bij DJI. DJI krijgt de opdracht om voor elke gedetineerde een D&R plan op te stellen. Dit plan zal in een trajectgesprek samen met de reclassering en nazorgcoördinator van de gemeente worden besproken. DJI houdt zich in toenemende mate bezig met risicoscreening en re-integratie. De samenwerking tussen DJI, Reclassering en sociaal domein is al eerder ingezet bij het ondertekenen van het Bestuurlijk Akkoord. Daarnaast werken reclassering en DJI samen in de uitvoering van diverse experimenten onder de noemer 'effectieve praktijken' en het selectieondersteunend model (SOM).

Het gaat hier om verschillende initiatieven die elkaar sterk raken en daarom het risico lopen in elkaars vaarwater terecht

te komen. Daarom worden deze verschillende projecten nu samengebracht onder één programma onder leiding van een externe programmamanager. In 2021 zal de SVG zich verder profileren als een inhoudsgedreven samenwerkingspartner die vanuit haar specifieke deskundigheid een bijdrage levert aan het detentie en re-integratieprogramma van DJI, maar wel vanuit gelijkwaardigheid en een eigenstandige verantwoordelijkheid.

Acties:

- o Vaststellen van het gezamenlijke startbeeld bij de invoering van de wet S&B op 1 mei 2021.
- o Evalueren van het programma samenwerking DJI-3RO met de bedoeling om de kansrijke experimenten landelijk te implementeren in het D&R proces (businesscase).
- o Evalueren van het bestuurlijk akkoord: waar staan we en wat moet er nog gebeuren.

Gewenst resultaat eind 2021:

- o In elke PI is de SVG formatief op sterkte om de afspraken uit te voeren.
- o Met DSJ zijn meerjarige afspraken gemaakt over de groei het formatieve kader in DJI op basis van de businesscase.
- o Gedetineerden die met VI gaan komen bij de RO terecht

die het best is toegerust op toezicht en behandeling van de problematiek van de cliënt.

Actiehouders:

- o Directie 3RO (onderhandeling met departement over meerjarige kader).
- o Managers SVG (voldoende inzet in de PI).
- o Stafbureau (ondersteuning).

Trajectindicaties

Het Programma Forensische Zorg heeft de taskforce FZ opdracht gegeven tot het ontwikkelen en implementeren van trajectindicaties. Trajectindicaties zijn indicaties die het gehele forensische zorgtraject tijdens de strafrechtelijke titel omvatten. Losse IFZO indicaties moeten hiermee komen te vervallen. Het doel is om administratieve lasten terug te dringen en ketensamenwerking en – regie te bevorderen. De taskforce streeft ernaar dat vanaf najaar 2021 in heel Nederland wordt gewerkt met trajectindicaties.

De werkwijze wordt sinds september 2020 getest in een pilot in 2 regio's: in Amsterdam en Oost-Nederland. In de pilot zullen er een aantal trajectindicaties worden gesteld en vervolgens starten. Bij deze pilot zijn naast de 3RO ook het NIFP, DIZ, Forensische Zorg, OM en het Actiecentrum Zorg & Veiligheidshuis betrokken.

Wie de trajectindicatie stelt is afhankelijk van de start van het traject. Trajectindicaties die starten met klinische zorg worden gesteld door het IFZ. En trajectindicaties die starten met verblijfszorg of ambulante behandeling worden gesteld door de reclassering. In deze trajectindicatie kan de reclassering een korte opname ten behoeve detoxificatie of stabilisatie opnemen. En als deze opname noodzakelijk blijkt tijdens het traject is het de bedoeling dat we dit in de toekomst kunnen organiseren zonder tussenkomst van het IFZ.

Werken in integrale, continue en duurzame trajecten en daarmee aansluiten bij de levensloop van de cliënt, sluit aan bij de visie van de SVG. Het stellen van een trajectindicatie past daarbij. In de pilot blijkt dat het stellen van de trajectindicatie voor de reclassering geen probleem is, ons plan van aanpak bestaat al uit een geïntegreerd traject, opgesteld voor een langere periode.

Acties:

- In september 2020 zijn er pilots gestart in Oost-Nederland en in Amsterdam.
- Komen tot een format trajectindicatie.
- Streven naar verminderde administratieve lasten middels het aanpassen van IFZO/een

nieuw informatiesysteem (randvoorwaarde voor implementatie).

- Komen tot duidelijke processen en werkafspraken met ketenpartners.
- Inbedding trajectindicaties in bestaande reclasseringsprocessen.
- Deskundigheidsbevordering reclasseringswerkers (specifiek v.w.b. indiceren voor detox en verblijfszorg).

Gewenst resultaat eind 2021:

- Eind 2021 wordt er voor iedere cliënt van de SVG een trajectindicatie opgemaakt.

Actiehouders:

- Landelijk bureau.
- Reclasseringswerkers.
- Leidinggevenden SVG.

Indiceren tijdens detentie

In het uitvoeringsbesluit van de Wet S&B is bepaald dat de reclassering meer bevoegdheden gaat krijgen bij het indiceren tijdens detentie. Dit betekent dat de reclassering bij het ingaan van de Wet S&B kan indiceren voor cliënten met wie het PMO geen bemoeienis heeft. Mocht het PMO wel

bemoeienis hebben met een cliënt, dan kunnen wij dit vanaf drie maanden voor einde detentie.

Acties:

- Uitwerken proces indiceren tijdens detentie.
- Aanhaken bij lopende projecten binnen detentie.
- Aanpassen bestaande processen.
- Communiceren over de mogelijkheid van het indiceren tijdens detentie bij inwerkingtreding Wet S&B.

Gewenst resultaat eind 2021:

- De SVG indiceert voor forensische zorg tijdens detentie.

Actiehouders:

- Landelijk bureau.
- Reclasseringswerkers.
- Leidinggevenden SVG.

Verkenning mono light rapportages

In 2021 zal eveneens worden verkend of de SVG mogelijk een rol kan spelen bij het opstellen van zogeheten mono light rapportages die worden opgesteld door het NIFP in opdracht van het OM. Het OM koestert de wens het aantal aanbieders van justitiële rapportages te vergroten om zo een oplossing

te creëren voor de schaarsteproblematiek bij het NIFP. De mono light rapportage richt zich op risicoanalyse in relatie tot het tenlastegelegde en de mogelijkheden tot interventie door het bewerken of wegnemen van risicofactoren en het versterken of ontwikkelen van beschermende factoren. Deze rapportage lijkt daarmee op het door de reclassering opgestelde reclasseringsadvies, dat zich grotendeels op dezelfde vragen richt. Door gebruik te maken van het achterland van de SVG kan de poule met professionals die dergelijke rapportages kunnen opstellen aanzienlijk worden vergroot. Daarnaast wordt ook de verdiepingsdiagnostiek meegenomen in deze verkenning, omdat ook hier een overlap wordt vermoed en er bovendien ruimte is voor procesverbetering.

Acties:

- Het in kaart brengen van de verschillen en overeenkomsten tussen reclasseringsadvies, mono light rapportage en verdiepingsdiagnostiek.
- Het doen van een inhoudelijk voorstel voor de wijze waarop de SVG een rol kan spelen in het opstellen van dergelijke adviezen (benodigde expertise, kwaliteitswaarborging).
- Het realiseren van een structuur die het mogelijk maakt het aanvragen en leveren van deze

adviezen goed te laten verlopen (ondersteuning vraagarticulatie OM, triage, inrichten werkproces).

- Het inrichten en uitvoeren van een pilot om zowel inhoud als werkwijze in de praktijk te beproeven.

Gewenst resultaat eind 2021:

Per 1 juli 2021 zal er een pilot van een jaar worden gestart waarin wordt beproefd of de SVG een rol kan spelen bij de uitvoering van mono light rapportages, in samenwerking met het NIFP.

Actiehouders:

- Landelijk bureau.
- Inhoudelijk professionals (zowel reclasseringswerkers als zorgprofessionals).
- Leidinggevend SVG.

Verkenning herstelgerichte werkstraf

In het kader van het aanscherpen van ons profiel is de SVG samen met LJ&R bezig een specifiek aanbod te creëren voor cliënten voor wie een werkstraf een passende sanctie zou zijn, maar die door hun problematiek vaak uitvallen of in het geheel niet starten. Daarnaast zijn er cliënten die vanwege hun problematiek geen werkstraf opgelegd krijgen, maar voor wie een boete of gevangenisstraf weinig zinvol is.

Dit is een categorie justitiabelen die de keten zwaar belast en voor veel re-work zorgt. Daarom onderzoekt de SVG samen met OM en CJIB of er voor deze categorie cliënten een werkstraf kan worden ontwikkeld die naast de gewone strafdoelen een element van herstel in zich draagt, in de ggz betekenis van het woord. Naast het verrichten van onbetaalde arbeid wordt gewerkt aan (inzicht in) gedrag, verslaving en aan toeleiding naar zorg en/of dagbesteding ná de werkstraf, om ervoor te zorgen dat de cliënt minder makkelijk in oud gedrag terugvalt.

Acties:

- Het definiëren van criteria op basis waarvan cliënten met multiproblematiek er zoveel mogelijk aan de voorkant uitgefilterd kunnen worden. Naast onze eigen informatie kan hiervoor gebruik worden gemaakt van de Topservice van het CJIB.
- Het in samenwerking ontwikkelen van een aanbod dat onbetaalde arbeid combineert met psycho-educatie.
- Het in samenwerking met het OM aanvullende criteria definiëren die maken dat de herstelgerichte werkstraf binnen de wettelijke kaders valt.
- Het aangaan van een actieve samenwerking met het zorgdeel van onze instellingen (waaronder dagbesteding).

Gewenst resultaat eind 2021:

Eind 2021 heeft de SVG in een tweetal pilotregio's een infrastructuur gerealiseerd die het mogelijk maakt cliënten met multiproblematiek een werkstraf op maat aan te bieden, gericht op herstel. Er zijn criteria gedefinieerd op basis waarvan we cliënten die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen zo vroeg mogelijk uit de opdrachtenstroom gefilterd kunnen worden. Het OM vraagt de SVG voor deze groep om advies.

Actiehouders:

- Landelijk bureau.
- Leidinggevenden.
- Werkstraf specialisten instellingen.

Alcohol en verkeer

Het alcohol en drugsgebruik in het verkeer vormt een belangrijk maatschappelijk probleem en leidt tot veel slachtoffers. In het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 van de Ministeries van J&V, I&W en VWS is de aanpak van rijden onder invloed een van de speerpunten. De SVG verkent sinds 2020 of zij een bijdrage kan leveren aan de oplossing van deze problematiek, met name waar het gaat om de recidiverende, zware alcohol- en druggebruikers.

Uit een onderzoek dat de SVG samen met het CVOM heeft gedaan blijkt dat er zelden reclasseringsadvies wordt gevraagd voor deze groep en dat veel van deze cliënten alleen een kale werkstraf opgelegd krijgen. De instroom en de aanpak moeten dus verbeteren. In samenwerking met ketenpartners als het CBR, Verslavingskunde Nederland en de betrokken departementen onderzoekt de SVG daarnaast of het aanbod aan toezicht, begeleiding en zorg meer kan worden toegespitst op deze problematiek.

Het CBR is een belangrijke partner omdat het merendeel van de verkeersdelinquenten een (straf)maatregel opgelegd krijgt via het bestuursrecht (EMA cursus). Verder haakt de SVG bij de actuele strategische verkenning van het Trimbosinstituut. Voorgaande vragen zijn tevens neergelegd bij het Onderzoek consortium van de SVG. Daarnaast gaan we e.e.a. uitproberen in een drietal pilots; hiervoor ligt het voortouw bij de managers. Een werkgroep bestaande uit managers, medewerkers van het bureau en vanuit Verslavingskunde Nederland is nauw betrokken bij de vormgeving en uitvoering van de plannen.

Acties:

- Het inventariseren van het huidige aanbod op het gebied van alcohol en verkeer en het zo nodig verder door ontwikkelen van dit aanbod, bijvoorbeeld door de inbreng van nieuwe elementen als de Alcoholmeter en ervaringsdeskundigheid.
- Het analyseren van databestanden van CBR, OM en 3RO en het op basis daarvan definiëren van cliëntprofielen, met als doel de gerichte inzet van begeleiding en behandeling.
- Het uitvoeren van een drietal pilots: aanpak top 200 zwaarste overtreders i.s.m. CVOM, Aanpak recidivisten in Limburg en het Verkeersspreekuur in Gelderland.
- Het verbeteren van de instroom CVOM/SVG.
- Het ontwikkelen van de verkeerscheck als hulpmiddel om verkeer en middelengebruik onder de aandacht van reclasseringswerkers en behandelaren te krijgen.
- Ontwikkelen en uitbreiden netwerk: Ministerie van I&W, CBR, Veilig Verkeer Nederland et cetera.

Gewenst resultaat eind 2021

Eind 2021 is er zowel bij onze eigen organisatie als onze ketenpartners een grotere awareness waar het gaat om alcohol en middelengebruik. CVOM en CBR zien de SVG als natuurlijke partner bij het aanpakken van alcohol en verkeer. Er is een specifiek en op deze doelgroep gericht aanbod, dat belend is bij zowel werkers (om op te nemen in het advies), het OM (om mee te nemen om de voorwaarden) en het CBR (die overtreders wier problematiek te zwaar is voor administratieve afdoening terug te verwijzen).

Actiehouders:

- Landelijk bureau.
- Managers.
- Stagiaire.
- SIBA.
- VKN.

Ervaringsdeskundigheid

In 2020 is een SVG visie op ervaringsdeskundigheid vastgesteld. Ervaringskennis wordt gezien als belangrijke derde kennisbron naast wetenschappelijke kennis en professionele expertise. In ons GGZ-achterland is het werken met ervaringsdeskundigen in meer of mindere mate al staande praktijk. Deze ervaringsdeskundigen bieden een waardevolle aanvulling op het reguliere zorg- en

behandelaanbod. Een ervaringsdeskundige is het levende bewijs dat het mogelijk is om gedrag te veranderen en weet als geen ander de kloof tussen cliënt en professional te dichten.

Als onderdeel van GGZ- en verslavingszorginstellingen wil ook de Verslavingsreclassering verder verkennen hoe ervaringsdeskundigen in een gedwongen kader kunnen bijdragen aan herstel en desistance.

Acties:

- Bij Novadic-Kentron draait al sinds 2019 een pilot met een ervaringsdeskundige en een aantal vrijwillige ervaringswerkers. In 2021 wordt deze pilot gecontinueerd om de werkwijze uit te breiden, te beschrijven en een aantal kwaliteitsslagen te maken.
- Het SVG bestuur heeft 50.000 euro beschikbaar gesteld voor (nog) een pilot rondom ervaringsdeskundigheid. Om aanspraak te maken op dit bedrag dienen instellingen een pilotaanvraag in. De instelling met het beste idee gaat de pilot voorbereiden en uitvoeren.
- In 2021 wordt middels onderzoek gekeken naar de inhoudelijke en financiële impact van de inzet

van ervaringsdeskundigen. Dit ten behoeve van de verkenning van financieringsmogelijkheden. Het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt hierbij betrokken.

Gewenst resultaat eind 2021

- De Verslavingsreclassering heeft aan de hand van de pilots (Novadic-Kentron en nog te bepalen instelling) en onderzoek meer inzicht gekregen in de meerwaarde en risico's van de inzet van ervaringsdeskundigen.
- De Verslavingsreclassering heeft zicht op de kosten van de inzet van ervaringsdeskundigheid en de mogelijke financiering ervan.
- Afhankelijk van de pilots en onderzoeken ligt er eind 2021 een (concept)plan om de inzet van ervaringsdeskundigheid in 2022 verder uit te breiden.

Actiehouders:

- Landelijk bureau (beleid & directie).
- Deelnemende instellingen (leidinggevenden en reclasseringswerkers).

SVG Jaarplan Verslavingsreclassering 2021